

REPRINT JUBILARNO IZDANJE ŠIMUNOVIĆEVA 'ALKARA' S ILUSTRACIJAMA
PRIJATELJA SLIKARA KAO SIMBOL SUDBINE HRVATSKIH PISACA

Lijepa književnost i ružna smrt

Ugledni hrvatski umjetnici darovali su svoje ilustracije za teško bolesnog i siromašnog Šimunovića. Ex librisov reprint, kao i knjiga 'Kako su umirali hrvatski književnici', povlači paralelu s današnjim vremenom

PIŠE
JASMINA PARIĆ

U biblioteci Ex libris objavljen je ove godine pretisak pripovijetke "Alkar" Dinka Šimunovića iz 1932. godine. Ovo izdanje, u koje je uvrštena lijepa intimna bilješka Vladimira Nazora o dvama njegovim susretima sa Šimunovićem, specifično je po svojoj opremi: ilustrirali su ga piščevi prijatelji, ugledni umjetnici Vilko Gecan, Joza Kljaković, Omer

Mujadžić, Vanja Radauš, Fran Kršinić i Marijan Trepše, a Ivan Meštrović izradio je za ovu priliku Šimunovićevo poprsje.

Umjetnici su oslikali "Alkara" kako bi njegovom na smrt bolesnom i siromašnom autoru pribavili novac za liječenje, našli su se sponzori za papir i tisak, nekoliko knjižara prihvatilo se prodaje bez provizije, a "Jutarnji list" i "Nova Europa" organizirali su pretplatu. Bilo je prekasno: Šimunović je umro nekoliko mjeseci kasnije, a ovo raritetno izdanje desetljećima je bilo zaboravljeno.

Siromašni klasik

Ljubiteljima Šimunovićeve djela svakako će biti interesantno još jednom pročitati njegovu čuvenu novelu o ljubavnom suparništvu oca Rašice i sina Salka u ozračju alkarskog nadmetanja, ali i vidjeti kako su poznati slikari zamislili staru Stanu, nekadašnju ljepoticu iznakaženu boginjama, sukob oca i sina, momke koji planduju uz

Likovni prilog Frana Kršinića

Cetinu, i alkare na konjima.

Iza ovog privlačnog izdanja, stoji, dakako, žalosna životna priča, kraj talentiranog književnika, umirovljenog učitelja koji je u svojim zadnjim danima, provodeći bijedan život s brojnom obitelji i odraslom, a još neopskrbljenom djecom zapisao: "Vapim za jednom sobicom - radnom, u kojoj bi mogao stati stol i stolica jer raditi u ovakvom stanu (tj. u sobi s tri kreveta) gotovo mi je nemoguće..."

Nad rakom govore se nevjerojatne stvari, a mrtvac se ne može braniti. Tako je bilo i sa Šimunovićem. Premda plemenita, akcija pomoći nije mu olakšala zadnje dane, stigla je prekasno, a na nekrologe nije mogao utjecati. Od njegova vremena do duše gotovo je posve iskorijenjena tuberkuloza, ali učitelji (pogotovo penzionirani) i dalje životare, stambeni kvadrati su preskupi i ljudi vole pametovati na sprovodima. Ivan Supek nedavno je pokazao kako se to zgodno može izbjeći.

Hrvatska knjiga mrtvih

●● Vrijedi se ovom zgodom osvrnuti i na knjigu Vladimira Jurčića "Kako su umirali hrvatski književnici i umjetnici", djelo koje je nastalo tridesetih godina prošlog stoljeća, a također "Ex libris" lani nanovo objavio. Spominjući Šimunovićev kraj, književnik i kritičar Jurčić spominje slične slučajeve (osobito Kranjčevića) za koje su se organizirale slične humanitarne akcije, kada je već bilo kasno. Mnogi naši skladatelji, slikari, kipari i književnici umirali su rano, nedostojno, bolesni i poniženi, pokušavajući od nesmiljenih urednika iznuditi objavljivanje i honoriranje kakvog teksta ili podučavajući djecu glazbi za par novčića po satu. Međutim, bogato vrelo dubokih misli i osjećaja na sprovodu bi izdašno poteklo.